

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Odobescu Ghenadie în numele părților vătămate Puiu Piotr și Puiu Ion, precum și în numele succesorului părții vătămate Coșnirca Ina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Ghieș (Gubceac) Cristina Xxx, născută xxx, originară și domiciliată în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.11.2017 - 19.06.2018;

Instanță de apel: 30.07.2018 - 30.01.2019;

Instanță de recurs: 10.04.2019 - 18.06.2019;

Instanță de apel: 23.07.2019 - 20.11.2019;

Instanță de recurs: 31.01.2020 - 03.06.2020;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 19 iunie 2018, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Ghieș (Gubceac) Cristina a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis pentru femei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.90 Cod penal, instanța a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de E. Puiu, succesorul părții vătămate I. Coșnirca, a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul inculpatei a sumei de 15 000 lei, pentru recuperarea prejudiciului moral și a sumei de 1 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, în total suma spre încasare fiind de 16 000 lei, în rest celelalte pretenții pecuniare ale părții au fost respinse, ca nefondate.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă P. Puiu a fost admisă parțial, cu

dispunerea încasării din contul inculpatei a sumei de 10 000 lei, pentru recuperarea prejudiciului moral și a sumei de 2 000 lei pentru recuperarea cheltuielilor de asistență juridică, în total suma spre încasare fiind de 12 000 lei, în rest celelalte pretenții pecuniare ale părții au fost respinse, ca nefondate.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă I. Puiu a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul inculpatei a sumei de 1 000 lei, pentru recuperarea prejudiciului moral și a sumei de 1 000 lei pentru recuperarea cheltuielilor de asistență juridică, în total suma spre încasare fiind de 2 000 lei, în rest celelalte pretenții pecuniare ale părții au fost respinse, ca nefondate.

Acțiunea civilă înaintată de Gh. Rusnac cu privire la încasarea sumei de 6 000 lei, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții civile SRL „Parcul de autobuze și taximetrie nr.9 din Briceni”, N. Pop, a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării de la persoana civilmente responsabilă SA „Asterra Grup” a sumei de 30 659 lei pentru prejudiciul material cauzat, în rest acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

Cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2 965 lei a fost respinsă, ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Ghieș (Gubceac) Cristina, la 1 august 2017, în jurul orei 08.04 min., deținând permisul de conducere nr. xxx cu categorii de vehicule pentru care permisul este valabil „B”, conducând automobilul de model „Toyota Avensis”, cu n/î xxx, pe traseul M14 km 36, la ieșirea din or. Briceni în direcția or. Lipcani, încălcând prevederile Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 și anume pct.49, care prevede că, în funcție de viteza de deplasare conducătorul de vehicul trebuie să lase liber un spațiu (distanță) față de vehiculul precedent care, în caz de frânare bruscă a acestuia, i-ar permite să oprească evitând coliziunea; pct.45. 1) lit. a) b), d) care prevăd că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, situația rutieră; 2) în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

În rezultatul încălcărilor sus indicate, Ghieș Cristina conducând automobilul de model „Toyota Avensis”, cu n/î xxx, a tamponat din spate automobilul de model „Mazda 323” cu n/î xxx, care a staționat regulamentar pe mijlocul traseului M14 km 36, la ieșirea din or. Briceni în direcția or. Lipcani, la care era conectată lumina privind semnalizarea de virare la stânga, în care se afla ca șofer P. Puiu, iar ca pasager cet. E. Puiu, astfel, în urma tamponării automobilul de model „Mazda 323” a fost proiectat pe contrasens tamponând autobuzul (rutiera) de model „VW LT 46”, cu n/î xxx, care se deplasa regulamentar și era condus de către A. Cristianov, În urma tamponărilor conducătorului automobilului de model „Mazda 323” cu n/î xxx, P. Puiu, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.529 din 01.08.2017 i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare, iar pasagerul E. Puiu a decedat.

Acțiunile lui Ghieș Cristina, au fost calificate conform art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, potrivit indicilor: ”încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.”.

3. Avocatul Odobescu Ghenadie în numele părților prejudiciate P. Puiu, I. Puiu și I. Coșnirca, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea executării pedepsei, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu excluderea art.90 Cod penal, iar în partea soluționării acțiunii civile, cu admiterea integrală a pretențiilor părților în partea compensării prejudiciului moral.

Potrivit cererilor de apel, avocatul a invocat că prima instanță i-a aplicat o pedeapsă prea blândă inculpatei, care nu poate fi considerată echitabilă cu fapta comisă de aceasta, care a dus la decesul lui Puiu E. și vătămarea corporală a lui Puiu P. În acest sens, apărarea a făcut referire art.art.61 și 90 Cod penal, menționând că pedeapsa este echitabilă când impune lipsuri și restricții proporționale cu gravitatea infracțiunii comise și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, în toate cazurile urmând a se indica expres motivele condamnării cu suspendarea executării pedepsei.

Pe marginea solicitărilor de reparare a prejudiciului moral, apelantul a menționat că prima instanță vădit nefundat a redozat cuantumul sumelor solicitate de părți. Or, potrivit acțiunilor civile depuse, prejudiciul moral solicitat de P. Puiu este de 70 000 lei, de I. Puiu este de 500 000 lei și de I. Coșnirca este de 100 000 lei, pretențiile pecuniare respective au la bază suferințele suportate de rudele lui E. Puiu, care a decedat în urma accidentului comis din vina inculpatei.

Despăgubirile morale nu au un caracter arbitrar, dar reparator, iar sumele solicitate de apelanți sunt necesare și firești față de împrejurările cauzei. La determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral trebuie să se ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor fizice și psihice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt.

În opinia apelantului, solicitările părților prejudiciate sunt întemeiate și urmează a fi satisfăcute integral de către instanța de apel.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2019 apelurile declarate de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele tuturor părților vătămate, au fost respinse, ca nefondate, cu menținerea sentinței.

În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a constatat că, lipsesc temeiuri pentru admiterea apelurilor în sensul declarat, or asupra faptei infracționale, încadrării juridice, probelor și vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute la art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, a cheltuielilor de judecată, a acțiunii civile ale lui Gh. Rusnac și SRL „Parcul de autobuze și taximetrie nr. 9” din Briceni, instanța nu se va expune, deoarece sentința n-a fost atacată în această parte. Avocatul a contestat sentința doar în latura pedepsei, invocând blândețea acesteia și în partea soluționării acțiunii civile cu privire la despăgubirea părților în partea morală.

Din considerentele indicate și ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor

de individualizare a pedepsei în coroborare cu probele ce furnizează informațiile respective, precum și indicarea temeiurilor care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, instanța de apel a conchis că pedeapsa penală aplicată lui Ghieș (Gubceac) Cristina sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării acesteia, corect a fost individualizată.

La individualizarea pedepsei instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. art.7, 75 Cod penal și corect a conchis că scopurile prevăzute la art.art.2, 61 alin.(2) Cod penal vor fi atinse prin stabilirea pedepsei cu închisoare cu suspendarea condiționată a executării ei, reieșind din caracterul și gradul prejudiciabil al faptei, fiind o infracțiune gravă, comisă din imprudență, având pericol social sporit, prezența circumstanțelor atenuante - căința sinceră, contribuirea la descoperirea infracțiunii, exprimarea regretelor în legătură cu fapta comisă, lipsa circumstanțelor agravante, caracteristica pozitivă de la locul de trai, recunoașterea vinei, lipsa încălcărilor penale și contravenționale, acceptarea procedurii simplificate de examinare a cauzei penale prevăzute de art.364¹ Cod de procedură penală, recuperarea benevolă a cheltuielilor de înmormântare și de tratament al părții vătămate, precum și celelalte circumstanțe ale cazului.

De asemenea, instanța a menționat că, la stabilirea pedepsei s-a luat în considerație că a fost comisă o infracțiune gravă, dar din imprudență, precum și consecințele infracțiunii. Instanța de fond a ținut cont de comportamentul inculpatei în cadrul cauzei penale (la urmărirea penală și la judecarea cauzei), atitudinea ei față de faptele comise, de conștientizarea faptei comise, de atârnarea față de consecințele infracțiunii, influența pedepsei penale asupra corectării și reeducării acesteia.

Inculpata Ghieș (Gubceac) Cristina anterior nu a fost trasă la răspunderea penală, fapt ce indică că a avut un comportament ireproșabil din punct de vedere al legii penale. Din cazierul contravențional a inculpatei rezultă că aceasta nu are nici o încălcare contravențională. Purtarea exemplară a inculpatei este confirmată și prin caracteristica de la locul de trai, din care rezultă că aceasta locuiește în or. Briceni, activează în calitate de medic stomatolog, plângeri nu a avut și nu a fost ascultată la comisiile primăriei. Potrivit certificatelor din 03.08.2017, nu se află la evidență la medicul narcolog și psihiatru.

Suplimentar, partea apărării a prezentat în ședința instanței de apel documente ce caracterizează personalitatea inculpatei Ghieș (Gubceac) Cristina. Potrivit certificatului de căsătorie CS-V nr.xxx din 15.12.2018, Ghieș Cristina la 15.12.2018 a încheiat căsătoria cu Gh. Gubceac și a preluat numele Gubceac. Din concluzia medicală nr.220 din 26.11.2018 rezultă că Ghieș Cristina este însărcinată în 31-21 săptămâni. Conform extrasului din 27.11.2018, Ghieș Cristina a fost internată în spital. Prin certificatul de naștere NA-VI nr.xxx din 16.01.2019 a fost stabilit, că Ghieș (Gubceac) C. la 10.01.2019 a născut un copil.

Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de apel a ajuns la concluzia că prima instanță i-a aplicat o pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendarea

condiționată a executării ei, care va fi una echitabilă și pe măsură materialului probant administrat, va atinge scopul și va duce la corectarea inculpatei, reeducarea acesteia în spiritul respectării regulilor de circulație, totodată restabilind echitatea socială și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Reieșind din materialele cauzei penale, vinovăția inculpatei dovedită în ședința de judecată, argumentele acțiunii civile a părților vătămate și succesorului legal, caracterul și gradul suferințelor fizice și psihice cauzate lor, Colegiul penal conchide că în cazul dat răspunderea pentru daunele morale o poartă inculpata, de aceea acțiunea civilă de încasare a prejudiciului moral urmează a fi admisă, susținând în acest sens concluzia instanței de fond.

Atât în acțiunile civile, cât și ulterior în ședința instanței de fond și apel, părțile vătămate, părțile civile și succesorul legal și-au motivat suficient și clar pretențiile sale morale. Acestea au expus în mod amănunțit suferințele fizice și psihice pe care le-au suportat în legătură cu accidentul rutier, care urmează a fi luate în considerație la stabilirea mărimii compensației morale acordate.

Colegiul penal a evidențiat și faptul că, la stabilirea mărimii pagubei morale de către instanța de fond s-au luat în considerație prevederile normelor legale enunțate, circumstanțele cauzei, în special că în rezultatul infracțiunii părților vătămate le-au fost cauzate dureri fizice și leziuni corporale ușoare lui P. Puiu, care au urmat cu recuperarea stresului pe care l-au avut părțile în legătură cu accidentul rutier atât la momentul producerii accidentului, cât și după acesta, ca urmare a decesului lui E. Puiu, inculpata și-a cerut scuze sincere pentru fapta comisă.

Prima instanță la încasarea pagubei morale a luat în considerație constatarea vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii, caracterul și gradul de suferințe fizice și psihice cauzate părților vătămate și succesorului legal. Totodată, instanța de apel a menționat că apărătorul în cererile de apel a indicat în mod eronat că părții vătămate P. Puiu i-au fost cauzate vătămări corporale grave, or, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.529 din 01.08.2017 acestuia i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare, cu dereglare de scurtă durată a sănătății. De asemenea în mod eronat apărarea a indicat că, lui I. Puiu i-au fost cauzate vătămări corporale, or, acesta n-a fost implicat nemijlocit în accidentul rutier în nici o calitate și nu există vre-un raport de expertiză care să-i stabilească vătămări corporale.

Pe cale de consecință, instanța de apel a considerat că sumele încasate de către prima instanță de la inculpată în folosul părților vătămate și succesorului părții vătămate vor compensa suferințele fizice și psihice pe care acestea le-au suportat în legătură cu producerea accidentului rutier, aceste compensații fiind echitabile, rezonabile și proporționale, lipsind temeuri de intervenire în această latură. Inculpata Ghieș (Gubceac) Cristina inițial a achitat toate cheltuielile de înmormântare a lui Puiu E. în sumă de 25 000 lei și toate cheltuielile de tratament a lui Puiu P., confirmate prin recipisa din 09.08.2017 a lui I. Coșnirca, declarațiile lui Ghieș (Gubceac) Cristina, acceptate de partea vătămată P. Puiu și succesorului părții vătămate I. Coșnirca. Mai mult, inculpata este predispusă să achite toate sumele indicate în sentință, imediat cum aceasta devine definitivă. Faptele date indică direct că, C. Ghieș (Gubceac) nu este indiferentă de consecințele infracțiunii

comise, a contribuit și contribuie activ la achitarea pagubelor cauzate prin infracțiune în mărimea posibilităților sale financiare și cheltuielilor rezonabile.

5. Avocatul Odobescu Ghenadie în numele părților prejudiciate P. Puiu, I. Puiu și I. Coșnirca, a contestat cu recurs ordinar hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri, cu aplicarea față de inculpată a unei pedepse cu executarea reală și admiterea acțiunilor civile în volum deplin, pentru toate părțile declarante.

În conținutul cererii de recurs, recurentul a invocat că, nu este de acord cu faptul că în privința inculpatei a fost dispusă neexecutarea pedepsei cu închisoare, fapt pe care îl consideră unul ilegal și inechitabil în raport cu cele comise.

Consideră că, aplicarea pedepsei sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia față de inculpată pe un termen de probațiune de 2 ani, dacă ea nu va săvârșit o nouă infracțiune și prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, este prea blândă în raport cu acțiunile comise de ultima, nu este eficientă nici pentru corectarea acesteia, nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, la fel pedeapsa dată este insuficientă și nu-și va atinge scopul, astfel susținem că aceasta ar merita o pedeapsă mai aspră sub formă de pedeapsă cu închisoare.

De asemenea, a notat că aplicarea art.90 Cod penal față de Ghieș (Gubceac) Cristina este eronată, chiar ținând cont de recunoașterea vinovăției de către ultima și de faptul că este la prima abatere penală, ca rezultat nu au fost respectate în tot criteriile de individualizare a pedepsei, astfel pedeapsa stabilită față de inculpată nu este corespunzătoare gradului prejudiciabil al faptelor comise și circumstanțelor cauzei, nu poate fi considerată adecvată și nu este suficientă pentru corectarea și reeducarea acesteia, nu poate contribui la atingerea scopurilor pedepsei penale, de prevenirea comiterii altor infracțiuni, precum și pentru restabilirea echității sociale.

În ceea ce privește prejudiciul moral, consideră că instanța de apel eronat a apreciat caracterul și suferințele psihice suportate de către partea vătămată Puiu I. în urma faptei infracționale a inculpatei, exprimate prin încălcarea regulilor de circulație rutieră în timpul conducerii mijlocului de transport, cu încasarea de la intimată a sumei doar de 1 000 lei, or, suma dată nu este proporțională cu urmările prejudiciabile de ordin moral ale faptei ilicite descrise și cu suferințele produse părții vătămate.

În această parte, recurentul a specificat că, partea vătămată - Puiu I. a suportat și suportă și în continuare dureri proeminente, aceste emoții negative afectându-i enorm starea interioară lăsându-i consecințe. Spun acest lucru deoarece este vorba de sănătatea unei persoane. Orice acțiune negativă produsă unei persoane lasă urme asupra organismului uman, la fel s-a întâmplat și în cazul lui Puiu I. Vorbind despre caracterul și gravitatea suferințelor psihice cauzate, acestea se manifestă prin insatisfacție și tulburări ale psihicului și comportamentului.

Valoarea prejudiciului moral sub forma suferințelor psihice suportate de partea vătămată estimate la suma 500 000 lei, rezultă din fapta ilicită a autorului accidentului rutier care constă în atingerile aduse personalității fizice și psihice. Pe marginea acestei solicitări, neîntemeiat a fost redus din cuantumului acestui

prejudiciu.

A specificat că, prejudiciile cauzate prin astfel de încălcări, material și (sau) moral se compensează în modul stabilit de lege așadar, la stabilirea cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul moral, instanțele de judecată vor lua în considerație cuantumul despăgubirii echitabile pentru prejudiciul moral, acordat de CtEDO pentru o încălcare similară.

În celelalte două cereri de recurs, avocatul Gh. Odobescu enunță aceleași critici față de pedeapsa aplicată inculpatei și prejudiciul excesiv de mic acordat atât succesorului legal al părții vătămate I. Coșnirca, cât și părții vătămate P. Puiu, care au avut de suferit în urma accidentului rutier comis de inculpată.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, procurorul și avocatul V. Șova în interesele inculpatei, au depus referințe privitor la opinia asupra recursurilor declarate de apărătorul Gh. Odobescu în interesele părților civile/vătămate.

Procurorul a menționat că pledează pentru respingerea recursurilor declarate ca fiind vădit neîntemeiate.

Avocatul V. Șova, acționând în interesele inculpatei, a indicat că, recursurile urmează a fi declarate inadmisibile, întrucât decizia instanței de apel este legală și întemeiată.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 iunie 2019, a fost admis recursul, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a indicat că, premisele care au stat la baza soluției de dispunere a rejudecării cauzei, în mare parte se datorează faptului că, atât în opinia recurenților, cât și a instanței de recurs, prejudiciul moral acordat părților: P. Puiu, I. Puiu și I. Coșnirca, este unul „sensibil diminuat”, comparativ cu cel acordat în alte cauze similare, potrivit practicii judiciare pertinente. Plus la aceasta, instanța de recurs a mai evidențiat că, aplicarea față de inculpată a prevederilor din art.90 Cod penal, deși este acceptabilă în atare conjunctură, totuși urmează a fi motivată corespunzător de către instanța de apel, prin divizarea argumentelor care au stat nemijlocit la baza aplicării institutului suspendării condiționate a executării pedepsei față de Ghieș (Gubceac) Cristina.

În același timp, a notat că, recurenții sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatei, respectiv în această parte Colegiul Penal lărgit nu se va expune, menținând integral soluția instanțelor ierarhic inferioare.

Din materialele cauzei, rezultă că în urma accidentului rutier, de care se face vinovată inculpata, au avut de suferit mai multe persoane: lui Puiu P., care s-a aflat nemijlocit în automobilul implicat în accident, i-au fost cauzate, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.529 din 01.08.2017, leziuni corporale ușoare (f.d.64, vol. I); lui Puiu E., care se afla în același autoturism, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.170 din 07.08.2017, i-au fost cauzate leziuni corporale grave, care au dus la decesul acesteia; la rândul lor, I. Puiu și I. Coșnirca au fost prejudiciați moral, în urma suferințelor cauzate de decesul unei persoane apropiate.

Atât în cererile de recurs, cât și în acțiunile civile înaintate de părțile vătămate prin intermediul avocatului Gh. Odobescum se vorbește despre suferințele psihologice condiționate de decesul E. lui Puiu, care fiind de o intensitate sporită, în opinia instanței de recurs nu au fost despăgubite de instanțele de fond la justa lor valoare.

Părțile prejudiciate în urma accidentului rutier au evaluat paguba la care dâșii au fost supuși, în aspect moral, în sumele indicate în acțiunile civile, însă ținând seama de circumstanțele concrete ale cauzei, de caracteristica personală a inculpatei și de prestația acesteia pe parcursul procesului penal, instanța de recurs a menționat că estimativ, prejudiciul este exagerat în volumul pretins de părți și diminuat în volumul acordat de instanța de apel.

Alăturat celor expuse, instanța de recurs a relevat că, deși argumentele invocate de avocatul Odobescu Gh. *per se* sunt catalogate ca admisibile, totuși solicitarea de a fi exclus art.90 Cod penal față de inculpată urmează a fi analizată cu minuțiozitatea de instanța de apel odată cu rejudecarea cauzei.

În final, a subliniat că instanța de apel era obligată să argumenteze motivat circumstanțele cauzei considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana vinovatei ele servesc temei pentru aplicarea separată a art.90 Cod penal.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2019, a fost admis apelul, casată parțial sentința în latura prejudiciului moral, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus:

- a încasa de la inculpata Ghieș (Gubceac) Cristina în beneficiul părții vătămate Puiu Piotr – 20 000 (douăzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

- a încasa de la inculpata Ghieș (Gubceac) Cristina în beneficiul părții civile Puiu Ion -5 000 (cinci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

- a încasa de la inculpata Ghieș (Gubceac) Cristina în beneficiul succesorului părții vătămate Coșnirca Ina - 50 000 (cincizeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest dispozițiile sentinței se mențin.

8.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță just a apreciat că pe cauză sunt suficiente probe directe, utile și veridice, care în ansamblu coroborează între ele și care confirmă pe deplin vinovăția inculpatului în fapta infracțională reținută în sarcina lui.

Referitor la pedeapsă, care se contestă de avocatul Odobescu Ghenadie în apelurile declarate, instanța de apel a apreciat că, prima instanță la stabilirea pedepsei a ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art.61 alin.(2) Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei potrivit prevederilor art.75 Cod penal, care prevăd scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, de corijare a celui condamnat, de prevenirea săvârșirii de ei a noi infracțiuni.

Instanța de apel a conchis că, argumentul invocat de avocat în apelurile declarate referitor la faptul că instanța de fond incorect a ajuns la concluzia privind aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, nu poate fi reținut.

Instanța de apel remarcat că, raționamentul de aplicare a prevederilor art.90

Cod penal are la origine persoana și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, față de cele comise, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei.

Instanța de apel a apreciat ca întemeiate argumentele primei instanțe referitor factori ce influențează stabilirea pedepsei - că inculpata Ghieș (Gubceac) Cristina se caracterizată pozitiv la locul de trai, fapt confirmat prin caracteristica eliberată de Primarul or. Briceni nr.1345 din 04.08.2017, potrivit căreia Ghieș Cristina, activează în calitate de medic stomatolog în s. Beleavineț, r-nul Briceni, locuiește împreună cu mama sa. În perioada anului 2017 plângeri în privința lui Ghieș Cristina la primărie nu au parvenit și la ședințele comisiilor permanente de pe lângă primărie nu a fost ascultată; nu se află la evidența medicului narcolog, fapt confirmat prin certificatul nr.01-10/412 din 03.08.2017, nu se află la evidența medicului psihiatru, fapt confirmat prin certificatul medical nr.01-10/600 eliberat de Centrul de Sănătate Mintală din 02.08.2017.

Totodată, instanța de apel a indicat faptul, că potrivit certificatului de căsătorie CS-V xxx Ghieș Cristina la data de 15 decembrie 2018 a încheiat căsătoria cu Gubceac Ghennadii la Oficiul stării civile Briceni (f.d.186 vol. III), că Ghieș (Gubceac) Cristina are la întreținere un copil minor, fapt care se confirmă prin certificatul de naștere seria NA-VI xxx.

Reținând faptul că în seama inculpatei Ghieș (Gubceac) Cristina au fost stabilite doar circumstanțe atenuante, care au fost enumerate mai sus, că are la întreținere un copil minor, iar fapta săvârșită este un incident în viața acesteia, de lipsa circumstanțelor agravante, care în totalitate, în esență, formează convingerea posibilității făptuitorului de a se corija fără a executa efectiv pedeapsa.

Referitor la acțiunea civilă înaintată de Puiu Piotr, Puiu Ion și Coșnirca Ina privind despăgubirile pentru dauna morală, instanța de apel a indicat, că există temei legal pentru casarea sentinței atacate în această latură, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, privind încasarea de la inculpata Ghieș (Gubceac) Cristina în beneficiul părții vătămate Puiu Piotr, părții civile Puiu Ion și a succesorului părții vătămate Coșnirca Ina prejudiciului moral în quantum mai mare, dat fiind că prejudiciul moral a fost diminuat în volumul acordat de către instanța de fond.

În această ordine de idei instanța a stabilit, că prejudiciul solicitat este exagerat în volumul pretins de părți, însă, prejudiciul moral ce a fost acordat părților vătămate este unul disproportionat cu consecințele faptei comise de către inculpată și suferințele psihologice aduse părților condiționate de decesul lui Puiu E., care deși pentru inculpați era bunică, ultimii au fost mai mult crescuți de decedată și erau foarte mult atașați de ea.

Instanța de apel este de acord cu faptul că inculpata în mod conștiincios s-a atârnat față de înlăturarea consecințelor survenite în urma accidentului produs din imprudență din culpa sa, prin despăgubirea părților vătămate în echivalent bănesc, aceasta suportând benevol cheltuielile de înmormântare și cele de tratament a părții vătămate Puiu P. Totuși, exceptând faptul că pierderea unei persoane apropiate nu

poate fi cuantificată și despăgubită prin echivalent bănesc, instanța menționează că, prejudiciul moral ce a fost acordat părților vătămate este unul disproportionat cu consecințele faptei comise de inculpată și suferințele aduse părților.

Astfel, având în vedere că persoanele prejudiciate prin infracțiune urmează a fi compensate echitabil, fiind la fel respectate și drepturile și interesele inculpatei, care de fapt a manifestat dorința de a achita prejudiciul părților vătămate, însă nu în suma exagerată solicitată de aceștia, instanța de apel a apreciat real prejudiciul moral cauzat în valoare de 20 000 lei în privința părții vătămate Puiu Piotr, 5 000 lei în privința părții civile Puiu Ion și a sumei de 50 000 lei în privința succesorului părții vătămate Coșnirca Ina, sume care în viziunea instanței sunt reale ca compensare a prejudiciului moral cauzat în raport cu suferințele psihologice condiționate de decesul lui Puiu E. în urma acțiunilor infracționale săvârșite de inculpata Ghieș (Gubceac) Cristina, ținând cont de faptul că ca urmare a vinovăției intenționate a inculpatei au fost cauzate suferințe de ordin fizic, psihic și emoțional, partea vătămată Puiu Piotr suportând tratamente, prejudiciul moral fiind evident și care necesită recuperare, precum și succesorul părții vătămate și partea civilă, toți fiind nepoții decedatei au suferit un prejudiciu moral dat fiind că și-a pierdut în urma accidentului rutier o rudă apropiată, bunica Puiu Emilia, considerând că această sumă va aduce satisfacție pentru prejudiciul moral cauzat.

9. Avocatul Odobescu Ghenadie în numele părților prejudiciate P. Puiu, I. Puiu și I. Coșnirca, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatei Ghieș (Gubceac) Cristina să-i fie aplicată o pedeapsă cu executarea reală și admiterea acțiunilor civile în volum deplin, pentru toate părțile declarante.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, nu este de acord cu faptul că în privința inculpatei a fost dispusă neexecutarea pedepsei cu închisoare, fapt pe care îl consideră unul ilegal și inechitabil în raport cu cele comise.

Consideră că, aplicarea pedepsei sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării acesteia față de inculpată pe un termen de probațiune de 2 ani, dacă ea nu va săvârșit o nouă infracțiune și prin comportare exemplară va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat, este prea blândă în raport cu acțiunile comise de ultima, nu este eficientă nici pentru corectarea acesteia, nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, la fel pedeapsa dată este insuficientă și nu-și va atinge scopul, astfel susținem că aceasta ar merita o pedeapsă mai aspră sub formă de pedeapsă cu închisoare.

De asemenea, a notat că aplicarea art.90 Cod penal față de Ghieș (Gubceac) Cristina este eronată, chiar ținând cont de recunoașterea vinovăției de către ultima și de faptul că este la prima abatere penală, ca rezultat nu au fost respectate în tot criteriile de individualizare a pedepsei, astfel pedeapsa stabilită față de inculpată nu este corespunzătoare gradului prejudiciabil al faptelor comise și circumstanțelor cauzei, nu poate fi considerată adecvată și nu este suficientă pentru corectarea și reeducarea acesteia, nu poate contribui la atingerea scopurilor pedepsei penale, de prevenirea comiterii altor infracțiuni, precum și pentru restabilirea echității sociale.

În ceea ce privește prejudiciul moral, consideră că instanța de apel eronat a

apreciat caracterul și suferințele psihice suportate de către partea vătămată Puiu I. în urma faptei infracționale a inculpatei, exprimate prin încălcarea regulilor de circulație rutieră în timpul conducerii mijlocului de transport, cu încasarea de la intimată a sumei doar de 5 000 lei, or, suma dată nu este proporțională cu urmările prejudiciabile de ordin moral ale faptei ilicite descrise și cu suferințele produse părții vătămate.

În această parte, recurentul a specificat că, partea vătămată - I. Puiu a suportat și suportă și în continuare dureri proeminente, aceste emoții negative afectându-i enorm starea interioară lăsându-i consecințe. Spun acest lucru deoarece este vorba de sănătatea unei persoane. Orice acțiune negativă produsă unei persoane lasă urme asupra organismului uman, la fel s-a întâmplat și în cazul lui I. Puiu Vorbind despre caracterul și gravitatea suferințelor psihice cauzate, acestea se manifestă prin insatisfacție și tulburări ale psihicului și comportamentului.

Valoarea prejudiciului moral sub forma suferințelor psihice suportate de partea vătămată estimate la suma 500 000 lei, rezultă din fapta ilicită a autorului accidentului rutier care constă în atingerile aduse personalității fizice și psihice. Pe marginea acestei solicitări, neîntemeiat a fost redus din quantumul prejudiciului moral.

A specificat că, prejudiciile cauzate prin astfel de încălcări, material și (sau) moral se compensează în modul stabilit de lege așadar, la stabilirea quantumului despăgubirilor pentru prejudiciul moral, instanțele de judecată vor lua în considerație quantumul despăgubirii echitabile pentru prejudiciul moral, acordat de CtEDO pentru o încălcare similară.

În celelalte două cereri de recurs, avocatul Odobescu Gh. enunță aceleași critici față de pedeapsa aplicată inculpatei și prejudiciul mic acordat atât succesorului legal al părții vătămate I. Coșnirca, cât și părții vătămate P. Puiu, care au avut de suferit în urma accidentului rutier comis de inculpată.

10. Asupra recursului declarat a prezentat referință procurorul care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale, deoarece instanța de apel just la stabilirea pedepsei inculpatului a ținut cont de prevederile art.art.6, 7, 61, 76-78 Cod penal.

10.1. Avocatul V. Șova, acționând în interesele inculpatei, a indicat că recursurile urmează a fi declarate inadmisibile, întrucât decizia instanței de apel este legală și întemeiată.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Lecturând recursurile declarate de către avocat în numele părților prejudiciate, Colegiul penal constată că acestea sunt bazate pe aceleași temeiuri, fiind invocate aceleași argumente, solicitându-se rejudecarea cauzei de către instanța de apel, astfel că instanța de recurs se va expune asupra lor concomitent.

Reieșind din conținutul recursurilor declarate, Colegiul penal constată că deși titularii acestora nu au invocat careva temeiuri pentru recurs stipulate la alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, totuși aceștia își exprimă dezacordul cu soluția instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, precum și a încasării prejudiciului moral, temeiuri de casare care sunt prevăzute de pct.6) și 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În esență, avocatul critică decizia instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, nefiind de acord cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, precum și în latura prejudiciului moral, considerând că este diminuat de către instanța de apel.

Raportând materialele dosarului la criticele recurenților, Colegiul penal lărgit conchide că temeiurile semnalate nu sunt prezente la caz, iar pentru a statua astfel s-a rezultat din raționamentele ce urmează.

Cu referire la argumentele recurenților, sub aspectul temeiului de casare prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, prin care își exprimă dezacordul cu cuantumul prejudiciului moral încasat de instanța de apel, Colegiul penal ține să menționeze că, instanța de apel examinând argumentele invocate în apelul părților, corect a dispus încasarea parțială a acestora din contul inculpatei, acestea fiind în deplină concordanță cu principiul răspunderii civile delictuale care impune reparația integrală, reală și efectivă a daunelor morale cu luarea în considerare a urmărilor faptei, a naturii și duratei acestora.

În acest context, instanța de recurs menționează că, despăgubirile pentru prejudiciile morale se disting de cele pentru prejudiciile materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În acest scop, pentru ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, este necesar să fie luate în considerare suferințele fizice și morale susceptibile în mod rezonabil care au fost cauzate prin fapta săvârșită de inculpat, precum și de toate consecințele acesteia.

Anume în acest context, instanța de apel a evaluat corect dauna morală, fiind luate în considerare suferințele fizice ale acestora, gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, consecințele survenite, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție părților vătămate.

Astfel, cuantumul prejudiciului moral corect a fost dispus spre încasare de la inculpata Ghieș (Gubceac) Cristina.

Instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurenților prin care se susține că decizia instanței de apel nu este motivată detaliat, făcând în acest sens trimitere la practica CtEDO, or, din decizia instanței de apel rezultă că aceasta și-a motivat soluția adoptată, expunându-se argumentat asupra motivelor invocate în cererea de apel de către partea civilă.

Referitor la eroarea de drept prevăzută de art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, Colegiul penal relevă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele

sanțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Respectiv, Colegiul penal explică faptul că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei, se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Conform prevederilor art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viața ale familiei acestuia. Complementar, potrivit principiului umanismului, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului.

Închisoarea este una dintre cele mai severe pedepse și se aplică doar în cazurile când corectarea și reeducarea inculpatului nu este posibilă fără izolarea lui de societate.

Așadar, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sanțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată, iar după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, adică și dispozițiile art.90 Cod penal.

La fel, Colegiul penal amintește că raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea în cursul procesului.

Revenind la prezenta speță, Colegiul atestă că, cauza a fost judecată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, potrivit prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală și respectiv, după ce a stabilit pedeapsa potrivit tuturor criteriilor generale de individualizare a pedepsei, continuând operațiunea de

individualizare cu privire la săvârșirea infracțiunilor, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite, care ca mijloc de individualizare a pedepsei conferă instanței de judecată posibilitatea ca, pe lângă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

Condițiile pentru suspendarea condiționată a executării pedepsei prevăzute de art.90 Cod penal, se referă la pedeapsa aplicată și natura infracțiunii, circumstanțele cauzei și persoana infractorului, aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Derivând din condițiile ce vizează pedeapsa aplicată și natura infracțiunilor prevăzute în alin.(1) și alin.(4) art.90 Cod penal, se atestă faptul incidenței acestora la prezenta speță.

Astfel, instanțele de fond la stabilirea pedepsei lui Ghieș (Gubceac) Cristina, corect au luat în considerație caracterul infracțiunii, care potrivit art.16 alin.(3) Cod penal, se califică ca gravă, de limitele pedepsei prevăzute de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal și de noile limite de pedeapsă stabilite de art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, de faptul că, inculpata și-a recunoscut vina și se căiește de cele comise, precum și de personalitatea inculpatei, care este căsătorită, are la întreținere un copil minor, este angajată în câmpul muncii și se caracterizează pozitiv.

O altă condiție prevăzută expres în alin.(1) art.90 Cod penal, este aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

Este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins și fără executarea efectivă a acesteia, ținând cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege la formarea unei astfel de convingeri.

Reieșind din conținutul deciziei, Colegiul penal consideră că instanța de apel întemeiat a concluzionat despre menținerea sentinței în partea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, luând în vedere faptul că inculpatul nu are antecedente penale, căința sinceră și conștientizarea gravității infracțiunii săvârșite.

Instanța de recurs apreciază că modalitatea de executare aleasă și cuantumul pedepsei stabilite inculpatei, este în raport cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă și urmările produse.

Ținând cont de toate împrejurările cauzei, având în vedere atât principiul umanismului, prevăzut de art.4 Cod penal, cât și prevederile art.61 alin.(2) Cod penal, instanța de recurs consideră că nu este rațională executarea pedepsei reale cu închisoarea de către inculpată, iar instanța de apel just a conchis de a menține în privința acesteia prevederile art.90 Cod penal, fiindu-i suspendată condiționat executarea pedepsei pentru o perioadă de probațiune.

Totodată, Colegiul penal respinge argumentul recurentului prin care se susține că, deși inculpata a acceptat opțiunea de a fi examinată cauza în procedură simplificată potrivit prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, totuși aceasta circumstanță relevantă la stabilirea pedepsei nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară, ce ar condiționa aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, deoarece inculpata deja a beneficiat de reducerea cu o treime a limitelor de

pedeapsă.

Din considerentele menționate, Colegiul penal conchide că, la cauză nu și-au găsit confirmare temeiurile de recurs la care fac referire recurenții și nu sunt motive de a interveni în soluția adoptată, fiindcă pedeapsa aplicată inculpatei a fost individualizată potrivit legii, temeiurile invocate de către recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

12. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Odobescu Ghenadie în numele părților vătămate Puiu Piotr și Puiu Ion, precum și în numele succesorului părții vătămate Coșnirca Ina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2019, în cauza penală în privința lui Ghieș (Gubceac) Cristina Xxx, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 31 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena